

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou ve věci

žalobkyně: L. Z., narozená dne X
bytem X

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 6. 2019, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, ústředí (dále jen „žalovaná“) ze dne 11. 6. 2019 č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž byly podle ust. § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 528/1991 Sb.“) a § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení (dále

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 4. 2019 č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobkyně o invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“).

II. Žalobní body

3. Žalobkyně nesouhlasila s napadeným rozhodnutím, tvrdila, že je těžce nemocná žena a má na invalidní důchod nárok, odborný posudek od specialisty potvrdil, že žalobkyně je invalidní. Popsala svůj zdravotní stav, který je uveden v nespecifikovaném posudku. Poukázala na ust. § 38 a § 2 zákona č. 155/1995 Sb., namítala, že podle těchto ustanovení by dosáhla na invalidní důchod, jen pokud by se v práci zmrzala tak, že by skončila na invalidním vozíku. V replice k vyjádření žalované došlé soudu dne 18. 9. 2019 žalobkyně uvedla, že trpí nevléčitelnou nemocí a není schopná chodit do práce.
4. Navrhla, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření popsala průběh správního řízení, poukázala na posudek o invaliditě Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 3. 2019, dle kterého je žalobkyně invalidní pro invaliditu I. stupně od 20. 11. 2018, její pracovní schopnost z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla o 40 %. Zdravotní stav žalobkyně i stanovené datum vzniku invalidity byly přezkoumány lékařem ČSSZ v řízení o námitkách, lékař vyslovil souhlas s předchozím posudkem PSSZ. Poukázala na to, že podle ust. § 40 odst. 1 písm. f) zákona č. 155/1995 Sb. byla ke dni vzniku invalidity 20. 11. 2018 potřebná doba pojištění pro vznik nároku na plný invalidní důchod 5 let, podle ust. § 40 odst. 2 téhož zákona se tato doba zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity tj. 20. 11. 2008 do 19. 11. 2018, v uvedeném období žalobkyně získala pouze 1 rok a 89 dnů doby pojištění. Doba evidence na úřadu práce bez pobírání hmotného zabezpečení byla žalobkyni hodnocena pouze v maximálním rozsahu jednoho roku.
6. Uvedla, že žalobkyni byla zhodnocena veškerá doložená doba pojištění tak, jak je uvedeno v osobním listě důchodového pojištění ze dne 26. 4. 2019, který je nedílnou součástí prvostupňového rozhodnutí, doby nezaměstnanosti jsou na tomto listě uvedeny, pouze pokud jsou započítány jako náhradní doba pojištění, přičemž žalobkyni lze zhodnotit dobu nezaměstnanosti pouze v rozsahu jednoho roku (po dobu, kdy uchazeči o zaměstnání nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci). Konstatovala, že v případě doložení jiných dob pojištění nebo náhradních dob pojištění náležejících do rozhodného období bude o invalidním důchodu znovu rozhodnuto. V dalším odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a obsah správního spisu.
7. Navrhla, aby žaloba byla zamítnuta.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

IV. Obsah správního spisu

8. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
9. Žadostí podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem ze dne 26. 3. 2018 žalobkyně požádala o přiznání invalidního důchodu, a to od vzniku nároku.
10. Dle posudku o invaliditě ze dne 18. 3. 2019 č. j. LPS/2019/241-P4_CSSZ vypracovaného MUDr. M. S. z PSSZ-LPS pro Prahu 4, tento lékař dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně k tomu, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zákona č. 155/1995 Sb., jehož rozhodující příčinou je polytopní VAS. Z tohoto důvodu poklesla pracovní schopnost žalobkyně o 40 % a žalobkyně je invalidní dle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., jde o invaliditu I. stupně. Shledal, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity, v platném znění, dále jen „vyhl. č. 359/2009 Sb.“, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40%, den vzniku invalidity byl stanoven na 20. 11. 2018.
11. Prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 26. 4. 2019, správní orgán I. stupně odkázal na právní úpravu dle ust. § 38 písm. a), § 40 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. Uvedl, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 3. 2019 invalidita žalobkyně vznikla dne 20. 11. 2018, žalobkyně v rozhodném období od 20. 11. 2008 do 19. 11. 2018 získala pouze 1 rok a 89 dnů pojištění, proto bylo rozhodnuto tak, jak je uvedeno ve výroku. Poukázal na to, že dobu vedení v evidenci úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeče o zaměstnání, po kterou nenáleželo hmotné zabezpečení nebo podpora v nezaměstnanosti anebo podpora při rekvalifikaci, lze hodnotit před dovršením věku 55 let nejvýše v rozsahu 1 roku před vznikem nároku na důchod. Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je osobní list důchodového pojištění žalobkyně.
12. Žalobkyně podala dne 13. 5. 2019 proti prvostupňovému rozhodnutí námitky, měla za to, že pokud podala žádost o důchod z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, nemusí splňovat ostatní podmínky ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb., popsala svůj zdravotní stav a uvedla, že její nemoc je nevyléčitelná.
13. V rámci řízení o námitkách byla vypracována recenze posudku o invaliditě PSSZ ze dne 18. 3. 2019, recenzní stanovisko je datováno dnem 10. 6. 2019. Dle tohoto stanoviska byl zdravotní stav žalobkyně v posudku ze dne 18. 3. 2019 posouzen v souladu s platnou legislativou, nebyl nalezen posudkově medicínský důvod k postoupení na oddělení LPS pracoviště ČSSZ k vypracování nového posudku o invaliditě.
14. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 11. 6. 2019 žalovaná po přezkoumání prvostupňového rozhodnutí zjistila, že je věcně správné a vydané v souladu s příslušnými právními předpisy, byla správně zhodnocena veškerá doba pojištění, Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

kteřá byla správnímu orgánu I. stupně doložena. Odkázala na posudek o invaliditě ze dne 18. 3. 2019 i na recenzní stanovisko. Vyšla z ust. § 38 a § 40 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb. a z data vzniku invalidity 20. 11. 2018, shledala, že v období od 20. 11. 2008 do 19. 11. 2018 žalobkyně získala pouze 1 rok a 89 dnů doby pojištění, měla za to, že ust. § 40 odst. 2 věty druhé zákona č. 155/1995 Sb. se vzhledem k věku žalobkyně neuplatní, vyjádřila se k započítání doby vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. K námitkám žalobkyně uvedla, že její zdravotní stav sice odpovídá invaliditě, ale nespĺňuje druhou nezbytnou podmínku pro přiznání invalidního důchodu, tedy získání potřebné doby pojištění, neboť invalidita nevznikla následkem pracovního úrazu. Tuto podmínku žalobkyně nespĺnila, když vedle doby vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání, kterou je jí možno započítat pouze v rozsahu 1 roku, získala jen 88 dnů doby důchodového pojištění, při nezískání potřebné doby pojištění není možné invalidní důchod přiznat, ať už je zdravotní stav jakkoli špatný. Nad rámec výše uvedeného sdělila, že pokud žalobkyně doloží další doklady o jí získaných dobách pojištění v rozhodném období, případně označí, o jaké doby a druh výdělečné činnosti se konkrétně jedná, může o invalidní důchod kdykoliv znovu požádat a informovat se též o možnosti doplacení dobrovolného pojistného za chybějící dobu pojištění.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

15. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
16. Městský soud v Praze při posouzení dané věci vycházel zejména z následujících ustanovení právních předpisů.
17. Podle ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nespĺnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
18. Ustanovení § 39 zákona č. 155/1995 Sb. upravuje 3 stupně invalidity z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu I. stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu II. stupně a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu III. stupně.
19. Podle ust. § 40 odst. 1 písm. f) zákona č. 155/1995 Sb. potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let 5 roků.
20. Podle ust. § 40 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období 10 roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění 2 roky.

21. Podle ust. § 54 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. nárok na důchod vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.
22. Žalobkyně v dané věci nezpochybnila závěry správního orgánu I. stupně a žalované týkající se její invalidity, naopak v žalobě trvala na tom, že je těžce nemocná a že byla odborným posudkem shledána invalidní. Domnívala se však, že tím bez dalšího splnila všechny podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod, na který dle svého přesvědčení má nárok, měla za to, že nemusí splňovat další podmínky pro vznik nároku na invalidní důchod tj. získání potřebné doby pojištění, jak stanoví ust. § 38 zákona č. 155/1995 Sb. Neuvedla však již k tomu žádné bližší vysvětlení či argumentaci.
23. Z výše uvedené zákonné úpravy vyplývá, že pokud se nejedná o invaliditu vzniklou následkem pracovního úrazu, musí osoba mladší 65 let (ve smyslu ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb.) kromě podmínky invalidity splňovat i podmínku získání potřebné doby pojištění; obě tyto podmínky přitom musí být splněny kumulativně, jinak příslušný nárok nevzniká. Zákon je v tomto směru formulován zcela jednoznačně a nepřipouští jinou možnost výkladu.
24. V případě žalobkyně se přitom dle posudku ze dne 18. 3. 2019 nejedná o invaliditu vzniklou v důsledku pracovního úrazu, žalovaná tudíž nijak nepochybila, pokud se u žalobkyně zabývala tím, zda pro vznik nároku na invalidní důchod splnila též potřebnou dobu pojištění. V obou správních rozhodnutích přitom správní orgány dospěly k závěru, že žalobkyně tuto druhou nezbytnou podmínku nesplnila, neboť v období deseti let před vznikem invalidity (20. 11. 2018) místo potřebných pěti let pojištění získala pouze jeden rok a 89 dnů pojištění, a nárok na invalidní důchod jí tedy nevznikl. V této souvislosti srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004 č. j. 4 Ads 49/2003-29.
25. Žalobní námitka přitom nesměřovala ke zpochybnění výpočtu doby pojištění, který učinila žalovaná, žalobkyně nijak nenamítala, že by měla žalovaná započíst i jiné doby pojištění apod. V důsledku toho ani soud nemohl tento aspekt napadeného rozhodnutí nijak přezkoumávat, vycházel z toho, že žalobkyně napadá princip stanovený v ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. jako takový. V tomto směru však zákon jiný výklad nepřipouští, žalobkyně tak vedle podmínky invalidity musela splnit též podmínku získání potřebné doby pojištění. Vzhledem k tomu, že tuto podmínku nesplnila, nárok na invalidní důchod jí nevznikl, žalobní námitka je nedůvodná.
26. Na základě ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. S ohledem na to soud nechal vypracovat posudek Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky v Praze, která soudu Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

předložila posudek ze dne 8. 4. 2020, č.j. 2019/3565-PH, jehož předmětem bylo posouzení zdravotního stavu resp. invalidity žalobkyně, včetně případného stanovení dne vzniku invalidity. Soud sám není oprávněn zdravotní stav žalobkyně zkoumat. K požadavkům na kvalitativní stránku posudku viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009 č. j. 4 Ads 19/2009-38 a ze dne 29. 9. 2009 č.j. 4 Ads 28/2009-69.

27. Nicméně, vzhledem k tomu, že žalobkyně nijak nezpochybnila závěry žalované ohledně jejího zdravotního stavu a vzniku invalidity, ani ohledně stanoveného dne vzniku invalidity, a jednalo se tedy o nesporné skutečnosti, soud provedl důkaz posudkem MPSV k zhodnocení podmínek pro případné ustanovení opatrovníka žalobkyni. Vzhledem k závěrům psychologického vyšetření a k pohybovým potížím žalobkyně, se soud zabýval tím, zda žalobkyně může před soudem samostatně jednat a zda je schopna účasti na jednání. Vzhledem k podání žalobkyně, ze kterých je zcela zřejmé, čeho se domáhá, je schopna zformulovat svůj názor a námitky a vzhledem k jejímu zásadnímu nesouhlasu s ustanovením opatrovníka, soud k tomuto kroku nepřistoupil. Poučil žalobkyni též o možnosti zvolit si zástupce, jakoukoli plně svéprávnou osobou, ke které má důvěru, i o možnosti požádat o ustanovení zástupce soudem. Poučil též žalobkyni o podstatě institutu opatrovníka, tedy že účelem a jediným cílem je lepší ochrana zájmů žalobkyně.
28. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto jí zamítl podle ust. § 78 odst. 7 s .ř. s.
29. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.

Praha 4. listopadu 2021

JUDr. Lenka Loudová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje P. F.